ÇAĞDAŞ EĞİTİM

ISSN 1300-249X

AYLIK EĞİTİM - ÖĞRETİM DERGİSİ

YIL : 25 SAYI : 267 TEMMUZ-AĞUSTOS: 2000

ÖĞRETMEN HÜSEYİN HÜSNÜ TEKIŞIK
EĞİTİM ARAŞTIRMA GELİŞTİRME MERKEZİ

2000 YILINDA TÜRK MİLLÎ EĞİTİM ÖRGÜTÜ VE YÖNETİMİ

ULUSAL SEMPOZYUMU

29 Kasım - 1 Aralık 2000 - ANKARA (Başkent Öğretmen Evi)

EĞİTİMDE YANSIMALAR : VI

ÇAĞDAŞ EĞİTİM DERGİSİ

Ayda Bir Yayınlanan
HAKEMLİ dergi

Sahibi
Hüseyin Hüsnü TEKIŞIK

*

Genel Yayın Koordinatörü ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Betül (TEKIŞIK) TURAN

*

Yayın Yönetmeni
M. Işık (TEKIŞIK) TANIŞ

*

HAKEM KURULU
Hüseyin Hüsnü TEKIŞIK
Prof. Dr. Cevat ALKAN
Prof. Dr. Hüseyin BAŞAR
Prof. Dr. Yaşar BAYKUL
Prof. Dr. Doğan ÇAĞLAR
Prof. Dr. Saim KAPTAN
Prof. Dr. Galip KARAGÖZOĞLU
Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Prof. Dr. M. Feyzi ÖZ
Prof. Dr. S. İlhan SEZGİN
Doç. Dr. Salih AKKAŞ
Doç. Dr. Buket AKKOYUNLU
Doç. Dr. Neriman ARAL
Doç. Dr. Fitnat KAPTAN
Yrd. Doç. Dr. R. Sürhat MÜNİROĞLU
Cavit BİNBAŞIOĞLU

Dizgi ve Tasarım
Zeynep & Hayri ÇINAR

Baskı
Tekışık Yayıncılık A.Ş. Veb Ofset Tesisleri

Adres
Kâzım Karabekir Cad. Öğün Han
No: 40/84-85 06060 Ulus/ANKARA
Tel: (0-312) 311 53 77 Faks:312 38 95

Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazılarla ilgili tüm sorumluluk yazarlarına aittir.

Abone Şartları

1- Yurtiçi yıllık abone bedeli 6.600.000.-TL, sayısı 600.000.-TL (KDV dahil)
2- Yurtdışı yıllık abone bedeli 25$ veya karşılığı.
3- Çağdaş Eğitim Dergisi'nin Posta Çeki numarası (258830). Abone olmak isteyenler, bu hesap numarasına abone bedelini yatırıp, PTT'den alacakları posta çekine, derginin adresini posta çeki numarasını ve kendi adreslerini yazıp postahaneye verebilir. Ayrıca **derginin adresine yatırdıkları posta çekinin fotokopisini ve açık adreslerini gönderdikleri takdirde abone kayıtları en kısa sürede yapılır. Abonelik sistemi** abonelik ücreti yatırıldığı aydan itibaren başlayıp 1 senedir. Eski sayıların istenmemesi rica olunur.

TEMMUZ-AĞUSTOS - 2000 - 267

İÇİNDEKİLER

Hüseyin Hüsnü TEKIŞIK 1
Hizmet İçi Eğitim

Köksal TOPTAN 6
Milenyum İçin Öneriler

Prof. Dr. Cevat ALKAN 11
İki Binli Yıllarda Toplum ve Eğitim Gelişiminde Genel Olarak Temel Esaslar

Prof. Dr. Yahya AKYÜZ 15
Çanakkale Öğretmen Yetiştirme Sempozyumundan Önemli Notlar

Yrd. Doç. Dr. Hikmet BAYRAM 32
Yönetici ve Öğretmenlerin Görüşüne Göre İlköğretim Okullarının Öğrencileri Hayata-Üst Öğrenime Hazırlama ve Mesleğe Yönlendirmedeki Etkililiği

Can DÜNDAR 38
Ödünç Hayatlar

Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKDAĞ
Dr. Burhan AKPINAR 39
Endüstri Meslek Liselerindeki Öğrenci Talebinin Azalma Nedenleri

BASINDA MİLLÎ EĞİTİM 44
Doğan HIZLAN
Çocukların Sanatsal Eğitimi
Fatih ALTAYLI
Orta Sonların Derdi

Aytekin ALBUZ 46
Kültürel Oluşumda Müzik Sanatı ve Eğitiminin Rolü

25. Yayın Yılını Sürdürürken
www.Tekisik@akbank.net.tr
(Yayın İlkeleri) 48

ÇAĞDAŞ EĞİTİM – Temmuz-Ağustos 2000, 267 (s. 46-47)

KÜLTÜREL OLUŞUMDA MÜZİK SANATI VE EĞİTİMİNİN ROLÜ

Aytekin ALBUZ
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Öğretmenliği Programı A.B.D. Öğretim Görevlisi

Kültür, toplumların kimliği niteliğindedir ve milleti millet yapan değerlerin başında gelir. Kültürel birikimlerin oluşumuna katlı sağlayan birtakım unsurlar vardır. Kuşkusuz bu unsurların en önemlisi de sanat olgusudur.

Sanat olgusu içerisinde ise, toplum yaşamını çok yakından ilgilendiren ve toplum yaşamında vazgeçilmesi asla düşünülemeyen müzik olgusu vardır. Dolayısıyla müzik sanatı ve müzik eğitimi, kültürler arası ilişkileri pekiştirmede, geliştirme ve zenginleştirmede tartışmasız en etkili ve en önemli araçlardan birisidir.

Kültür; en yalın tanımıyla bir toplumun yaşama biçimi ve bireyler arası ortak değer yargıları bütünü olup, toplumsal yaşamda vazgeçilmez bir unsurdur. Bu sebepledir ki, milleti millet yapan ögelerin başında kültürel birliktelik gelir ve kültürel açılardan yıpranan toplumlar da zamanla kimliklerini kaybederek yok olmaya veya başka milletlerin boyunduruğu altına girmeye mahkûm olurlar.

Tüm dünyada kültürlerin incelenmesi, irdelenmesi ve geliştirilmesine dair faaliyetlerin tümü, doğrudan hükümet icraatlarına bağlıdır. Bu yüzden; kültürel alanda ilerlemek için mutlak surette devletin en içten ve en dinamik sekilde kültür politikalarına ağırlık vermesi ve bunu da en asli görevleri arasında sayması gerekir. Ancak bu sayede kültürel açılardan ilerleme kaydedilebilir ve kültürel alanlarda öne çıkılabilir.

Devlet işleyişi ve toplumsal yapı içerisinde, formal olarak kültür birikimlerini gelecek kuşaklara aktarma görevi, eğitim kurumlarına verilmiştir ve bunlar; belli bir plân ve program dahilinde işleyişlerini sürdüren okullardır. Bunun yanı sıra kültür aktarımı, informal olarak da toplum yaşamı içerisinde sürekil olarak devam edip gitmektedir. Ancak, eğitimin niteliği ve türü ne olursa olsun; bilinçli bir kültür aktarımında esas görev yine eğitime, eğitimciye ve eğitim kurumlarına düşmektedir.

Günümüzde bireylerin yetiştirilmesinde tercih edilecek en uygun eğitim biçimi, çağdaş eğitimdir. Çağdaş eğitim, bireylerin her yönden dengeli ve doyumlu yetişmelerini sağlayarak aynı zamanda da çağın gereklerine ayak uydurmalarına yardımcı olacak bir eğitim şeklidir. Kısaca çağdaş eğitim; bilim, sanat ve teknik eğitimin bileşkesi olarak da tanımlanabilir. Bu bakımdan bilim eğitiminin ağırlık kazandığı programlarda; teknik eğitim ve sanat eğitimi destekleyici rol oynamalı, teknik eğitimin ağırlık kazandığı programlarda; bilim ve sanat eğitimi destekleyici rol oynamalı, sanat eğitimin ağırlık kazandığı programlarda ise bilim ve teknik eğitimi destekleyici rol oynamalıdır (Uçan, 1996:139,141).

Kuşkusuz, kültürel oluşum birikimine katkı sağlayan unsurların tümü, kültürel açılardan çok önemli ve vazgeçilmezdir. Ancak bu katkılardan biri ve belki de en önemlisi sanat olgusudur. Sanat, bir toplumun kendini ifade edebilmesinde en önde gelen araçlardan biridir ve bir memleketin gelişmişlik düzeyi de bir bakıma sanata ve sanatçıya verdiği önem ve değerle doğru orantılıdır.

Sanat olgusu içerisinde ise, yine toplum yaşamı için vazgeçilmez olan ve toplumları birleş-

tirici, kaynaştırıcı bir güce ve etkiye sahip Martin Luter'e göre; " Bütün erdemlerin tohumu " sayılan müzik olgusu vardır.

1930'lu yıllardan bu yana, müziğin toplumu birleştirici ve kaynaştırıcı etkisini, toplumsal özelliklerin üretilen müziğe yansımasını ve toplumsal müzik beğenisini inceleyen yüzlerce araştırma yayımlanmıştır.Gerçekten de her ürün bir birikimi yansıttığı gibi, kendisi de bir birikime katkıda bulunur.

İnsanoğlunun bir ürünü olan müzik, onu üreten kişisel dürtü, amaç ve eğilimleriyle, onların duygu ve düşünce birikimlerini de yansıtır. İlkçağlarda Uzakdoğu'da Konfüçyüs, Yakındoğu'da Platon gibi düşünürler; bir ülkede üretilen müziğin, o ülkedeki insanların yaşayışlarını, ilişkilerini yansıttığını, uygun bir müzik eğitimiyle de gerek bireylerin, gerekse toplumların eğitilebileceğini vurgulamışlardır (Oransay, 1988: 18).

Dünyanın hemen bütün toplumlarında müziğin eğitimdeki gücüne inanılmış ve müziğe bir eğitim aracı olarak büyük önem verilmiştir. Örneğin, eski Yunan'da müzik, ruh eğitimine yarayan bir eğitim şekli olarak kabul edilmiş olup, bunun yanı sıra genel kültürün ana unsuru olarak da devlet tarafından yardım görmüş ve müziğe ahlak eğitimi aracı gözüyle bakılmıştır (Akkaş, Eylül 1999: 16).

Öte yandan müzik; zaman içerisinde, kendisiyle birlikte toplumları da sürekli olarak biçimlendirmekte olup, içinde yaşadığı toplumun kültürel ögelerini sürekli olarak gelecek kuşaklara aktarmaktadır. Bu yönüyle de bir yandan geçmişle gelecek arasında sürekli bir bağ kurarken, diğer yandan da kuşaklar arasındaki kopukluğu gidermede büyük rol oynamaktadır (Akkaş, Ekim 1999: 23).

Bu sebepledir ki, kültürel oluşumda en önde götürülmesi gerekli sanat dallarından birisi, toplumu ve toplum yaşamını her yönden etkileyen müzik sanatı ve müzik eğitimi olmalıdır.Ancak burada üzerinde önemle durulması gereken husus ise eğitimde uygulanacak olan müziğin ve müzik türünün niteliğinin çok iyi tespit edilmesidir.

Öteden beri müzik eğitimi, çeşitli türleriyle sürekli olarak kültürel yaşama ve çağdaş kültürün yayılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Uygulanacak müzik ve müzik eğitimi hangi tür ve hangi düzeyde olursa olsun, hem evrensel kültürle iç içe olmalı, hem de kendi birikimiyle birlikte evrensel kültüre ve sanata katkıda bulunmalıdır. Ancak bu ilişkiler zinciri sayesinde müzik sanatı ve müzik eğitimi çağdaş bir düzeye ulaşabilir ve bağlı bulunduğu toplumu da evrensel düzeye çıkarabilir.

İşte adeta toplumsal bir kimlik niteliği taşıyan müzik sanatı ve dolayısıyla müzik eğitimi; kültürler arası ilişkileri güçlendirmede, pekiştirmede, çeşitlendirmede, zenginleştirmede, koruma ve geliştirmede oynadığı rol bakımından, toplum hayatında ve kültürel alanda vazgeçilemeyen ve vazgeçilmesi de asla düşünülmeyen bir olgudur (Uçan, 1996:27).

Bu nedenlerden dolayıdır ki, ileride kültür mirasının sahibi olacak bugünün çocukları ve gençleri; ister bilim alanında isterse teknik eğitim alanında öğrenim görsünler, ama mutlaka sanat eğitimiyle de yoğurulmalıdırlar. Çünkü gelecekte devir alacakları kültür mirasının değerini ancak bu sayede anlayabilir ve özünü bozmadan daha ileriye götürebilecek bilince , bilgiye ve olgunluğa erişebilirler.

Kaynaklar

*Akkaş, Salih., "**Müzik ve Müziğin Eğitimdeki Yeri ve Önemi**", Çağdaş Eğitim Dergisi, Tekışık Yayıncılık A.Ş. Veb Ofset Tesisleri, sayı:257, sy:16, Ankara, Eylül 1999.*

*Akkaş, Salih., "**Müzik Eğitiminin İşlevleri**", Çağdaş Eğitim Dergisi, Tekışık Yayıncılık A.Ş. Veb Ofset Tesisleri, sayı:258, sy:23, Ankara, Ekim 1999.*

*Oransay, Gültekin., "**Musikinin Toplumla Etkileşimi**", I. Ulusal Müzik Kongresi Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Güzel Sanatlar Müdürlüğü, sy:18, Ankara, 1988.*

*Uçan, Ali., "**İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi**", Müzik Ansk. Yayınları, Alf Matbaası, sy:139,141,27, Ankara,1996.*